

«Η τέχνη εμπεριέχει πολλαπλότητα στοιχείων κι όχι μόνο την αίσθηση της ομορφιάς»

Wallace Stevens¹

Με αυτό το adagio ο Wallace Stevens θέλησε να τονίσει την πολυπλοκότητα της τέχνης, τα διαφορετικά της επίπεδα και τις διαφορετικές της όψεις. Η τέχνη δεν είναι μόνο η απεικόνιση της ομορφιάς, αλλά η αποτύπωση καταστάσεων και συναισθημάτων. Η θέση του καλλιτέχνη απέναντι στην ζωή. Ερχόμενοι στο έργο της Πένης Μαναβή, εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς πως αυτή η πολλαπλότητα και η ομορφιά συνυπάρχουν. Υπηρετώντας σταθερά την απεικόνιση της φύσης, η Μαναβή υμνεί την δημιουργία: φωτεινά λουλούδια, ο θαυμαστός βυθός, τα πολύχρωμα, γεμάτα στίγματα φτερά των πεταλούδων, όλα αποτελούν θέματα ιδανικά για την ζωγραφική της.

Πρωτοαντίκρισα την δουλειά της το 2012 – ήδη δέκα χρόνια πίσω – στην γκαλερί Enigma της Κηφισιάς και διατηρώ το ίδιο αίσθημα κάθε φορά που έρχομαι σε επαφή με το έργο της. Τα φωτεινά χρώματα και η δυναμική του σχεδίου της, που τοποθετούν το θέμα κάτω από έναν φανταστικό μεγεθυντικό φακό, δημιουργούν μαγικές εικόνες που αιχμαλωτίζουν το βλέμμα. Για την εικαστικό, η λεπτομέρεια γίνεται συχνά το κυρίως της θέμα δημιουργώντας την ψευδαίσθηση του αφηρημένου, το οποίο όμως εμπεριέχει μεγάλη λεπτομέρεια. Χρησιμοποιώντας κατά κύριο λόγο μεγάλες επιφάνειες, αναπτύσσει το θέμα της πολυεπίπεδα και ζωγραφίζοντάς το χρησιμοποιώντας έντονες χρωματικές αντιθέσεις. Η πινελιά της άλλοτε είναι σταθερή και άλλοτε γρήγορη δίνοντας την αίσθηση του αέρα, της κίνησης και της έντασης. Ισορροπημένες εντάσεις δημιουργούν και οι επιλογές των χρωμάτων της ζωγράφου. Γεμίζοντας με χρώμα την μεγάλη έκταση του καμβά, η ζωγράφος δίνει μεστά έργα γεμάτα φως. Κοραλλί πάνω σε φωτεινά μπλε, μαβιές αποχρώσεις πάνω σε τυρκουάζ και έντονα πράσινα που συνδιαλέγονται με κίτρινα, συνθέτουν το σύνολο μιας οργιαστικής φύσης που καλεί τον θεατή να χαθεί μέσα της.

Όπως πολύ εύστοχα τονίζει ο ομότιμος καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης Μάνος Στεφανίδης παραφράζοντας τον Baudelaire, η Πένη Μαναβή δημιουργεί τα «Άνθη του Καλού» και έναν κήπο της Εδέμ στον οποίο έχουμε χάσει το δικαίωμα

¹ Από την συλλογή «Δεκατρείς τρόποι να κοιτάς ένα κοτσόφι και άλλα ποιήματα · Adagia θραύσματα ποιητικής», μετάφραση Χάρης Βλαβιανός, εκδόσεις Άγρα 2007.

πρόσβασης. Πράγματι, το έργο της Μαναβή, είναι πιο επίκαιρο από ποτέ. Είναι εδώ για να μας υπερτονίζει τον θαυμαστό κόσμο της φύσης, έναν κόσμο που επιμένουμε να πληγώνουμε και να καταστρέφουμε με την αλαζονεία πως βρισκόμαστε μόνοι πάνω σε τούτο τον κόσμο. Φαίνεται πως αυτή η έλλειψη ανθρώπινης παρουσίας στο έργο, δηλώνει ακριβώς αυτό. Όχι απλώς δεν είμαστε μόνοι, αλλά υπάρχουν και άλλες σπουδαίες μορφές ζωής πάνω στις οποίες οφείλουμε να σταθούμε, να παρατηρήσουμε και να σεβαστούμε. «Μάγεμα η φύσις κι όνειρο σε ομορφιά και χάρη» γράφει ο Διονύσιος Σολωμός και ο στίχος αυτός φαίνεται πως βρίσκει το τέλει αντίκρισμα μέσα στην τέχνη της Μαναβή. Ονειρικοί τόποι που βρίσκονται όχι σε ένα σύμπαν παράλληλο, μα γύρω μας. Ένα κάλεσμα να γνωρίσουμε τον κόσμο που μας περιβάλλει. Η τέχνη εμπεριέχει ενίοτε το αποτύπωμα που αφήνει ο κόσμος στην ψυχή μας. Φεύγοντας από την έκθεση αυτό το αποτύπωμα παίρνει μαζί του ο επισκέπτης. Ένα κομμάτι από φως και χρώμα και μια κρυμμένη αισιοδοξία για την ομορφιά που μας περιβάλλει και που μένει να την αφήσουμε να μας κατακλύσει.

Βένια Παστάκα

Ιστορικός Τέχνης